HVA ER SEKSJON FOR SELVMORDSFORSKNING OG -FOREBYGGING?

Ved seksjonens leder, overlege dr med Lars Mehlum

Handlingsplan mot selvmord har som ett av sine viktigste mål å medvirke til økt forskningsinnsats på selvmordsproblemene og at forskningsgenerert kunnskap kan spres raskere og mer effektivt til dem som kan ha nytte av slik ny viten.

Derfor har Handlingsplanen gitt midler til etablering av en egen seksjon for selvmordsforskning og forebygging ved Universitetet i Oslo. Seksjonen som åpnet 1. januar 1996, skal være et nasjonalt kompetansesenter i suicidologisk forskning.

Til tross for at selvmord ikke er et anliggende bare for helsevesenet, har Handlingsplanen i denne omgang prioritert å satse på å videreutvikle helsevesenets bidrag i innsatsen for å redusere omfanget av selvmord som i Norge har økt foruroligende de siste to-tre tiår.

Erfaringer fra inn- og utland tyder på at det er mye å hente ved kompetanseheving blant helsepersonell i forhold til diagnostikk og behandling av selvmordstruede. Det ser også ut til å være av stor betydning å utvikle mer forpliktende og sammenhengende samarbeidsrutiner mellom ulike ledd i helse og sosialsektoren i omsorgen for mennesker i selvmordskrise.

Se omtale av slike samarbeidsprosjekter i dette nummer.

Men bredere grupper enn helsepersonell må trekkes med i det selvmordsforebyggende arbeidet dersom en skal kunne nå ut til høyrisikogrupper i ungdomsgruppene, blant eldre og på sosiale arenaer i samfunnet hvor helsevesenet har liten kontaktflate. Det er behov for å sette selvmordsforebyggelse på dagsordenen i utdanningsinstitusjoner for en rekke profesjoner og i tilhørende etterutdanningsprogrammer.

Handlingsplan mot selvmord er i ferd med å utarbeide en egen strategi for hvordan dette kan gjøres. Også vår seksjon arbeider med disse spørsmålene.

Men den kunnskap som skal formidles gjennom utdanning og informasjonsvirksomhet er ikke noe avsluttet og endelig produkt. Til tross for at suicidologien er et gammelt forskningsfelt, kan vi på ingen måte si oss tilfreds med vårt nåværende nivå av viten når det gjelder svært mange spørsmål relevante for forebygging og intervensjon overfor risikoutsatte grupper. Det er behov for ny og intensivert forskning på dette feltet. Det er også viktig å sikre at ny og oppdatert forskningsgenerert kunnskap blir tilført de mange som driver forebyggende tiltak på ulike nivå og i ulike sektorer av samfunnet.

Seksjon for selvmordsforskning og forebygging har derfor forskning og formidling som sine to viktigste bidrag til målsettingen om å redusere omfanget av selvmord i Norge. For tiden arbeides med planlegging og tilrettelegging av en større undersøkelse ved Aker sykehus i Oslo som i samarbeid med syv bydeler og vår seksjon skal etablere et nytt oppfølgingstilbud for selvmordsforskere innlagt ved sykehuset.

Hovedmålet med prosjektet er naturligvis å bedre kvaliteten på det behandlingstilbudet den enkelte selvmordsforsøker skal få gjennom et bedret samarbeide mellom de ulike hjelpeinstansene i sektor, inspirert av Bærumsmodellen. Viktig er imidlertid også å gjøre en forskningsmessig evaluering av hvordan et slikt behandlingstilbud virker. Sentrale spørsmål som søkes belyst er:

- **Har virkelig behandlingen effekt?**
- **Hvilke pasienter er det i så fall som nyttiggjør seg behandlingen best?**
- **Hvilke deler av behandlingstilbudet er viktigst?**

Myndighetene anbefaler at Bærumsprosjektets erfaringer brukes som modell for etablering av oppfølgingstilbud for selvmordsforskere over hele landet. Dette støtter vi. Men det er samtidig nødvendig å etterprøve de gode kliniske resultatene som hittil ser ut til å være oppnådd i Bærum slik at fremtidig ressursbruk gjøres på best mulig grunnlag.

Norge er et lite land og ressursene som hittil har blitt tildelt selvmordsforskningen er meget knappe. Desto viktigere blir det å utvikle et mest mulig effektivt samarbeide i forskningsmiljøet på dette feltet slik at dobbeltarbeide unngås, erfaringer kan deles, prosjektmidler utnyttes bedre osv. Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging har derfor opprettet et eget forum for fagfolk med interesse for selvmordsforskning. Forumet arrangerer kvartalsvise møter i Oslo og samler for tiden om lag 20 deltakere. Interesserte kan henvende seg til Seksjonen og få nærmere opplysninger.

Geografisk er Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging etablert i lokaler ved Kontor for katastrofepsykiatri ved Gaustad sykehus i Oslo. Kontoret for katastrofepsykiatri er et veletablert forskningssenter som utgår både fra Universitetet i Oslo og Forsvarets Sanitet. Kontoret har konsentrert sin virksomhet om forskning og formidling på feltene katastrofe- og krisepsykiatri, forsvarspsykiatri, viktimologi og suicidologi. Seksjonen disponerer foreløpig 3 stillinger som for tiden er fordelt på 5 medarbeidere.